

Hermann Schuckmann Samuel König

Collegii Theologici Disputatio Quinta De Peccato

Rostochi[i]: Kilius, 1648

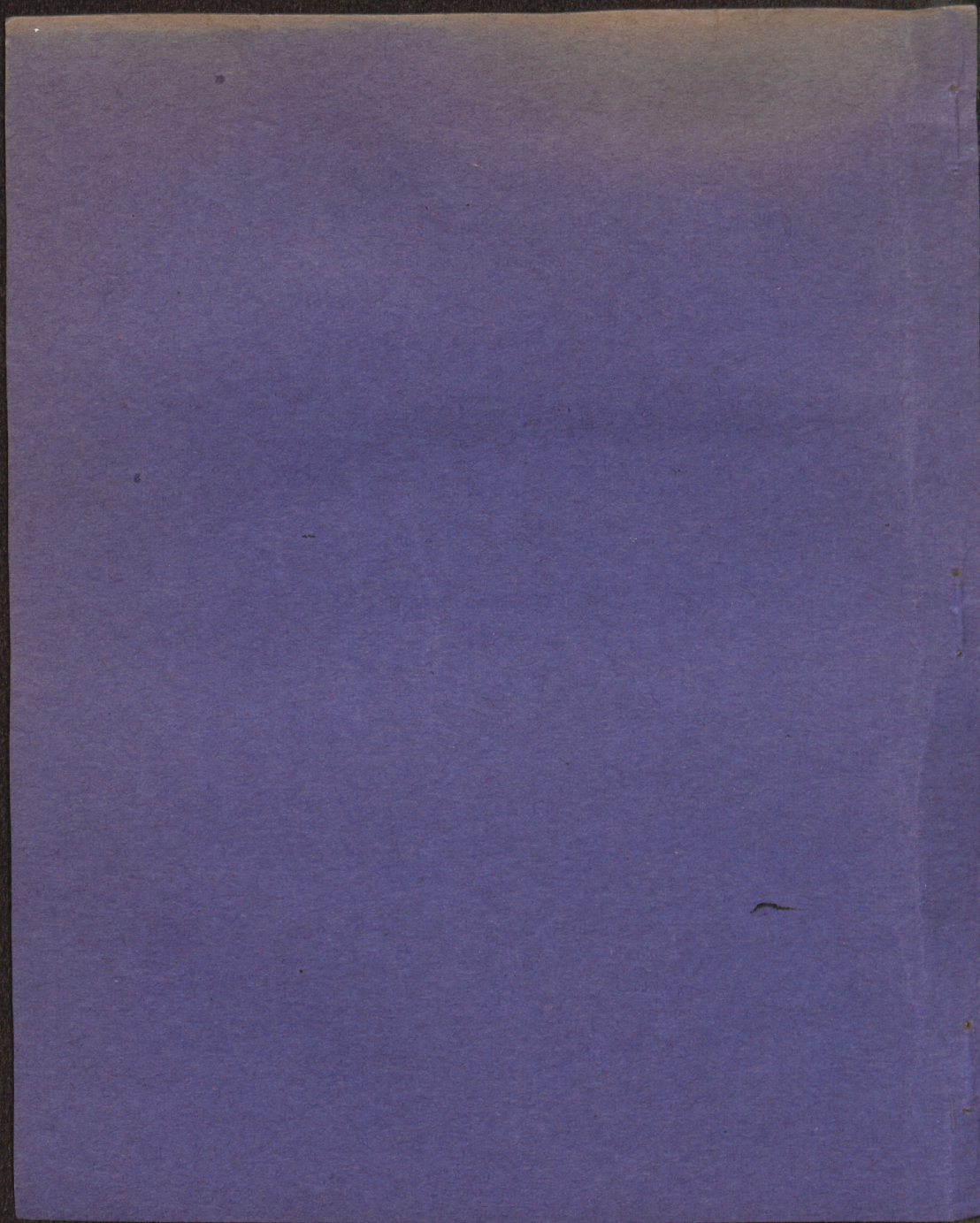
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn738368806>

Druck Freier Zugang

R. U. Theol. 1648

Schückmann Hermann
der Fürberger Jahr. III.
der Graue Jahr. IV.
Kert. v. Eden Johannes Jahr. V.
S. Köndt Jahr. VI.
A. Hellbus Jahr. VII.

COLLEGII THEOLOGICI
DISPUTATIO QUINTA

35.

DE
PECCATO

Quam
ADJUVANTE GRATIA
SPIRITUS CHRISTI,

Cum Consensu Amplissimæ Faculta-
tis Theologicæ, in incluta Universitate
Rostochiensi,

P R Æ S I D E

V I R O

Plurimum Reverendo, Clarissimo atq; Excellentissimo,

D N. HERMANNOS CHUCK-
MANNO, SS, Theol. Doctore & Professore
Publico Celeberrimo. Præceptore & Promotore,
suo omni honoris cultu prosequendo

*Publicè in Auditorio Majori, die 13. Januarij
Examinandam proponit.*

SAMUEL König/Annæb. Misn.

SS[o]SS

ROSTOCHI,

Typis NICOLAI KILLII, Acad. Typogr. Anno 1648.

11

COLLEGIUM THEOLOGICUM
DISPUTATIO QUINTA

PECCATO

Quam

ADIVANTE GRATIA

SPIRITUS CHRISTI

Cum Consensu Aulicissimae Facultatis

theologicae in hac Universitate

Rostochiae

TRAVIDE

VIRI

Publicae Rectoris, Consistorii, & Facultatis

D. HERMANNUS SCHUCK

MANNUS, Theol. Doctor & Professor

Publico Collegio, Rectoris & Promotoris

in hac Universitate

Publicae Rectoris, Consistorii, & Facultatis

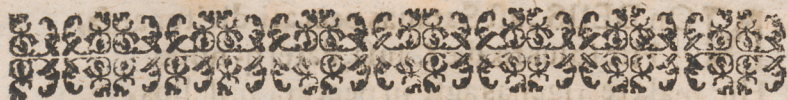
Publicae Rectoris, Consistorii, & Facultatis

SAMUEL ROSTOCK

1718

Rostochiae

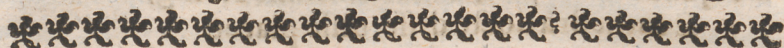
The Nicolai-Kirche, Anno 1718

Peccatum legem violans turpissima res est,
 Utpote concilians supremi numinis iram.
 Illius ingenium qui noscere ritè laborat,
 Hoc devitabit, ne Numinis attrahat iram.

Benevolentia Ergo Dn. Respondenti F.

Johannes Cothman, S. S. Th. D. & P.

Triste foret, fateor, si non objecta me de la
PECCATO, super hoc differuisse, tibi.
 Nunc, ubi per Christum victoria parva (sit ipsi
 Gratia!) letus-ovans reddere verba potes.

Cum gratulatione adscrib.

Dn. Respondenti

PRÆSES.

Quam turpis res sit contracta ab origine la-
 Monstras nervosè, differis, atq; tenes. (bes,
 Egregiè! Et felix meritò censendus *Amice*,
Augmentum à mentem diminvente videns,

App:

M. Franciscus Rentzius,

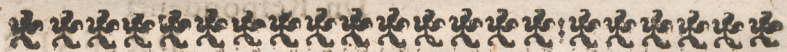
Pommo.

Pecca-

NON DEUS, ast Satanas peccati dicitur ansa,
Hic solus foedæ Causa, Paterq; notæ.
Hic mala terrigenas agit in peccata misellos,
Hic animos doctus fallere mille modis.
Arbore contactâ primorum errore Parentum
Cuncti jam peccant, omnis in orbe malus.
Pulchra quidē quondam florebat Imago PARENTIS,
Nec non Justitiæ dona tenebat Homo.
Ast nunc peccati premit intolerabile pondus,
Nunc astu Satanae mixta profana sacris.
De quâ materiâ jam, Præstantissime König,
E cathedrâ doctè disseruisse placet.
Laudo conatum, Christus tua coepta secundet.
Flamine fidereo, ac os, animumq; regat.

*Paucula hæcce in gratiam DN. RESPONDENTIS
amicè apponere voluit*

*Heimradus Grapius, Tetrovio-
Mecklenburg.*

PECCATUM licet admittere nemini,
De quò multa tamen dicere convenit:
Quod primum est fuge, sectare sed alterum:
Illud crimen habet, crimen abest ab hoc.

*Paucula hæc, haut paucè conjunctissime necessitu-
dini ergò adjecit*

Fridericus Ehbrenbusius, Thür:

66(0)66

DE PECCATO in genere & specie.

§. I.

Propositum Imagini Dei, & terminus reparationis ac salvationis à quo, Peccatum est. Hujus variaz occurrunt appellaciones in sacris, quarum præcipuz eaz; generaliores sunt 1. **חַטָּאת** &c: quibus respondet *ἀμαρτία*, significantes propriè declinationem seu aberrationem à termino vel metâ præfixâ (quomodo verbum **חַטָּאת** accipitur v.g. *Jud. 20. v. 16.*) Scopus autem à Deo determinatus ultimus, beatitudo divina; Orbita, Lex ipsius (Dei) est. 2. **עָוֹן** *ἀδικία*, notans curvum vel obliquum agendi modum, qui ut ab orbitâ deflectas, vel quo minùs ad metam pertingas, facit 1. *Sam. 25. v. 24.* 3. **עֲשָׂוִי** *ἀσεβεία Rom. 11. v. 26.* dicens *παράβασις*, transgressionem seu prævaricationem, cui inest *παρακοή*; quæ conjuncta cum mente obstinatâ, rebellio & *ὑποτασία* vocatur *Jes. 1. v. 2.* 4. **עֲשָׂוִי** inferens in specie malitiam & habitum vitiosum, cui opponitur pietas, justitia, judicium *Ps. 1. Ezech. 5. v. 6.* Nota: Hæc & præcedentes voces exponuntur in genere per *ἀδικίαν καὶ ἀνομίαν Ps. 45. v. 8 conf. Ebr. 1. v. 9. c. 8. v. 12. Rom. 4. v. 7.* 5. **חַטָּאת** cum quo convenit *ὀφείλημα* in hoc articulo (*Matth. 6. & 18.*) importans reatum cum connotatione iniquitatis sivè in hærentis sivè duntaxat imputatæ *Jer. 50. v. 7 Jes. 53. v. 10.* prout sumitur & **חַטָּאת** *ἀμαρτία* (aliàs hostia) *Lev. 4. v. 3. 2. Corinth. 5. v. 21.* 6. *παράπτωμα* Lapsus, qui si involuntarius, & respectu corruptæ naturæ quodammodo *ἀναγκαῖος Rom. 7.* **חַטָּאת** *ἁμαρτία* *ἄγνοια ἀγνόημα* erratum, occultum *Lev. 5. v. 18. Ps. 19. v. 13.* Si voluntarius vocatur **עָוֹן** elatio, temeritas, *περσείρεσις*, *Deut. 17. v. 12. Prov. 21. v. 24.* & in homine non resurgente ut fas est, *ἡσυχίαν, πνηρίαν, πλεονεξίαν* (magis magisq; peccandi cupiditatem) degenerat.

§. 2. Naturam Peccati exprimit vox *ἀνομία* 1. *Job 3. v. 4.* notans difformitatem à lege, seu voluntate Dei patefactâ, quæ & naturæ inscriptæ & Decalogo perfectè comprehensa. Huic quicquid repugnat, vel ab hæc dissentit, Peccatum est. Undè & agnitio peccati per Legem *Rom. 3. v. 20.*

E

ut potè

RESP:
SAM OELB
König.
Annab.
Mifnico!

utpotè arguentem tum *materiale* illius, subjectum nempè vitiosum, tum *formale*, quod dupliciter consideratur, prout Lex ipsa primò quidem & per se ad obedientiam obstringit; deindè & consequenter sub conditione obsequii & impletionis vitam, vel illà deficiente oppositam vitæ mortem denunciat. Priori respectu formale peccati est ipsa difformitas, quæ absolvitur partim privatione bonitatis & perfectionis debita, partim succedente in locum hujus, vitiosâ qualitate. Posteriori mors seu reatus, qui & ipse omni peccato naturâ inest. Hic *Quum peccata sint paria, an verò alia aliis graviora?* Aff. posterius. Ratio sumitur 1. ex manifestis scripturæ testimoniis qualia sunt v.g. *Job. 19. v. 11. Job. 5. v. 16. Matt. 12. v. 31.* 2. ex causis inæqualitatis. Sic aggravat peccatum partim dignitas, tum objecti, quatenus v. g. in Deum immediatè committitur, tum personæ delinquentis, prout illa donis majoribus instructa est, partim malignitas, vel ratione principij, scientis volentis (quomodò horrendum magis, quod ex malitiâ, quam quod ex infirmitate proficiscitur) vel modii in intendendo, continuando, perseverando; vel damni emergentis præsertim communis & publici, (itâ Protaplast. lapsus omnes vincit) vel deniq; ipsius turpitudinis, quomodò v. g. abominandum magis adulterium quam fornicatio simplex &c. 3. ex disparitate pœnarum temporalium, vi ordinationis divinæ delictis commensurandarum *Deut. 25. v. 2. Exod. 21. c. 22.* & passim in lege. 4. à conditione infernalis supplicij, ubi una quidem & communis damnatio æterna, & hæc vel minimo quòq; peccato non remisso debita, sed gradus cruciatuum diversi *Matth. 11. v. 22.*

§. 3. *Causæ* peccati inrerne sunt. 1. Propria creaturæ intellectualis voluntas, libertate arbitrij abutens, præscriptum perfectionis terminum transiliens, & ad oppositum illius eligendum sponte suâ declinans *Job. 8. v. 44. Gen. 3. Prov. 1. v. 24. &c.* 2. ipsa naturæ corruptio & *Malitia* *idiaz* *Eph. 2. v. 1, 2, 3 &c. Jacob. 1. v. 14, 15.* Externæ per se (1.) Diabolus *Gen. 3. v. 1. seqq. Job. 8. v. 41. 44.* (2.) Homo *Gen. 3. v. 6. Matth. 18. v. 7.* uterq; suadendo, impellendo suggerendo, obfirmando &c. Per accidens (1.) res creatæ, per se bonæ, sensibus objectæ, expetibiles *Gen. 3. v. 6.* Huc pertinet concupiscentia oculorum, concupiscentia carnis, superbia vitæ 1. *Job. 2. v. 16* (2.) Lex Dei, per quam in sese sanctam, peccatum antè mortuum, reviviscit, & sic occasionem sumit operandi in homine omnem concupiscentiam *Rom. 7. v. 8, 9, 11, 12, 12, 13. &c.*

§. 4. Certamen hic est circà causam peccati de Deo. *Affertio.* Deus peccati causa non est, h. e. nec volendo, approbando, multò minus decernendo

nendo, præcipiendo, promovendo, procurando, efficiendo ad peccatum
 concurrit *Pf. s. v. 5, 6, 7. Jac. 1. v. 13.* Ratio, quia (1.) per essentiam bonus est
Matth. 19. v. 17. (2.) omnis valde boni auctor & causa *Gen 1. v. 31, Jac. 1.*
v. 17. (3.) Peccatum essentiali Dei justitiæ ac voluntati, quæq; eandem
 interpretatur, Legi divinæ, simpliciter adversum est. Hinc perfectissimum
 intimum, naturale odium Dei *וְשׂוֹ אֵין אֵין* adversus peccata *Pf. 11. v. 5.* &
 pendentes ex eo tot severæ prohibitiones, increpationes, detestationes
 &c. in lege & Prophetis &c. (4.) eadem essentialis Dei justitia peccati
 acerrima vindicatrix est. Huc refer tot comminationes iræ, vindictæ,
 poenarum temporalium, æternarum, earumq; executiones horribiles, de
 quibus passim in historiâ sacrâ (5.) Impedit Deus delicta, interijciendo
 obstaculum, e. g. *1. Sam 25. v. 33, 34.* dissuadendo, dehortando, & sic peccato-
 res à proposito malo retrahendo; qui est scopus scripturæ totius. (6.)
 idem (Deus) terminum dicit actionibus vitiosis, & pessimè à peccanti-
 bus cogitata, dicta, facta ad optimum finem vertit, pro salute generis hu-
 mani & ostensione suæ ipsius gloriæ. *vid. inter alia Job 11. v. 50, 51, 52. &c.*

§. 5. Obijcitur 1. sine Deo nihil valere Creaturam, & distinguendo
 inter ipsum naturalem motum, & determinationem illius ad rem illi-
 citam, adeoq; adhærentem motui *ἀνάγκη* & deformitatem, quæ nullo
 modo à Deo est, sed à voluntate & corruptâ naturâ peccantis. II. Deum
 pro omnipotentia suâ semper posse impedire malum, sive tollendo sta-
 tum & in nihilum redigendo naturam peccantem, sive voluntatem in-
 vertendo & ad bonum præcisè agendum cogendo, &c. Dei potentia non
 adversatur ejusdem veritati, benignitati, justitiæ &c. quod omninò fie-
 ret, si vel libertatem in eligendo intellectuali naturæ adimeret & sic ex
 voluntate non voluntatem faceret, ipsamq; a deo naturam creatam im-
 mutaret, vel non toleraret eandem aut conservaret, sive ad poenitentiam
 ex gratiâ, sive vi *δύστημιος* ad sustinendam contumacibus debitam poe-
 nam. III. Eundem indurare, tradere in sensum reprobum &c. & primo
 in genere: Induratio consideratur vel ut culpa & simul causa horribi-
 lium peccatorum subsequentiũ, & sic non nisi Diaboli & hominis im-
 poenitentis est, vel ut poena, & justum Dei judicium dicitur. Ita *ὁ δὲ δὲ*
ἡ εἰς ἀδύστημιον respectu Dei judicis nihil aliud est, quam deserere,
 abiicere, proprio judicio relinquere, dem verkehrten Sinn übergeben
 2. in specie circâ historiã v. g. Pharaonis distinctè consideranda 1. an-
 tecedens, seriatim nempè voluntas Dei de dimittendo Israele, quam osten-
 dunt tot gravissimæ commonesactiones Moysis & Aharonis (Legatorum

Dei) quibus si paruisset Pharao, reprobationem & interitum effugisset. 2. consequens, ubi Deus, vi ulticis iustitiæ poenam dixit finaliter contumaci indurationem & exitium. Et hîc notetur 1. propria contumacia, quâ seipsum Pharao indurasse dicitur, & hæc causa est indurationis iudiciariæ. 2. præscientia seu prævisio Dei, vi cuius futuram ejus inexpugnabilem malitiam statim in initio legationis prædixit. 3. promulgatum ob id decretum iustitiæ *Exod. 4. v. 21, 22, 23, 6. 7. v. 3.* quod tale est. *Indurabo cor ejus* i. e. non vult mitigari illud ullo modo, quod scio; esto itaq; durum nec emolliatur in perpetuum. 4. Finis, demonstratio potentia, quam ut in contumaci ac indurato ostenderet, stare eum fecit, & sic, cum statim prosternere potuisset, excitavit *Exod. 9. v. 16. Rom. 9. v. 17.* Huc pertinet multiplicatio signorum *Exod. 7. v. 3.* Similis huic est historia Emoræorum *Deut. 2. v. 26, 30.* ubi præcedit, pacis denunciatio, sequitur induratio. De cæteris idem esto iudicium, *Sic mittere efficaciam erroris &c. dare spiritum compunctionis &c.* est vi iustitiæ divinæ adjudicare pertinacibus id, quod impœnitentia horum meruit, ita ut subtracto tandem spiritu bono succedat malus, acturus in homine quicquid voluerit, resistente nemine. Unde & liquet, quo pacto verbum Domini aggravare, excæcare & sic odor mortis fieri dicatur; Siquidem iusto Dei iudicio induratus, audito postea verbo deterior subinde redditur, usq; dum omnem, quam habuit, scientiam amittat. *Jes. 6. Matth. 13.* Super tali enim ob antecedentem incorrigibilem contumaciam, vi voluntatis divinæ consequentis, sententia mortis dicta est. Huc refer 1. *Sam. 2. v. 25.* *Obijcitur* IV. Locus 2. *Sam. 16. v. 10, 11.* R. sensus literalis hic est: quia convitiatorus erat Simei; & verò Deus per ἀτιμίαν hanc exercere volebat Davidem, proinde dixit convitiatori, ut Davidi malediceret. Et hoc dicere Dei idem est cum eo, quod legitur *Job. 1. v. 12. c. 2. v. 6.* & infert utrobique non nisi permissionem divinam. Idem sentiendum de iis, ubi Deus incitare dicitur ad malum: permittit enim ex iusto iudicio potestatem malè agendi iis, quibus propositum est sic agere, quiq; ad hoc suâ sponte se se offerunt. Adde distinctionem inter malum culpæ & poenæ; de quâ vid. *Prov. 16. v. 4, 5.* V. Deum peccato peccatum vindicando, uti poenam sic & culpam velle &c. R. Accuratè distinguenda est intentio & actio Dei ab intentione & actione peccantium, vide *Act. 4. v. 27, 28.* ubi notanter dicitur decrevisse Deus passionem filij ut fieret, non ut facerent quæ fecerunt Judæi & gentes &c. Inquis, Negatâ Diaboli vel hominû actione, nec ipsam passionem sequi potuisse R. Damnat

manati cruciantur à gloria roboris Domini 2. *Theff. 1. v. p. conf. Pf. 22. v. i. seq.*

§. 6. In SPECIE peccatum hominis dividitur in Primum & ortum à primo. *Primum* idq; actuale *Lapsus* Protoplastorum est. Hic observamus I. *Causam*, quæ non est conditio vel infirmitas naturæ ad peccandum dispositæ ex creatione, siquidem hæc valdè bona erat, *Gen. 1. v. 31.* non divinæ gratiæ subtractio, cujus causa nulla: non decretum multò minùs instinctus vel impulsus Dei secretior; nam quod sit decernente, ordinante, impellente Deo, nec iram nec vindictam meretur, eò quod immutabilis DEUS voluntati suæ & sic sibi ipsi irasci nequeat *vide § 4. s.* Sed causa lapsus hujus est Diabolus suggerens & homo eligens malum sub specie boni. II. *Processum* (cui omnis peccati imago inest) ubi I. Diabolus versutus & callidus, assumptâ serpentis corporei formâ, dubium facit verbum Domini *Gen. 3. v. 1.* Mulier sermoni illius attendens, incipit ipsa dubitare de sententiâ verbi, nec opponit simpliciter majestatem ac veritatem dicentis, sed objectionem tacite movet de metu mortis. Et hæc prima fuit ad malum inclinatio, orta ex abusu libertatis arbitrii *v. 2. 3.* 2. *Objectionem* istam solvit serpens, & insuper speciosum bonum mendax pollicetur. Hic mulier, seposito verbo Domini, supra se elata mentem applicat ad expetendum tale bonum, nec non oculos porro ad objectum extrinsecum, quod sub specie boni, jucunditate illius inescata, concupiscit. 3. *Concupiscentiam* comitatur actus in accipiendo, comedendo. Atq; hinc 4. contracta statim deformitas & vitiositas in naturâ hominis; quam ostendit, consummato peccato, apertio oculorum, h. e. manifestatio contractæ jam *ἀνομιὰς καὶ ἀπειθείας*, quæ in ipso concupiscendi & peccandi actu non advertebatur, *conf. Jac. 1. v. 15.* Idem obtinet in lapsu viri, nisi quod hic non immediatè à serpente seductus, sed à muliere inductus peccavit *1. Tim. 2. v. 14. Gen. 3. v. 6.* III. *Naturam & gravitatem*, quæ æstimatur non tam ex ipso esu fructus vetiti, quam transgressione mandati divini, quod servatu in hoc facillimum erat. Undè & vocatur *ἡ ὀφθαλμία, ἡ ὀφθαλμία Rom. 5. Tim. 2. v. 14.* IV. *Pœnam*, nempe Mortem (totius naturæ corruptionem) quam arguit sensus nuditatis & ignominia; omniaq; corporis & animæ mala. Estq; duplex mors, corporalis & spiritualis. Utrâq; homo simul ac peccavit, mori cœpit *Gen. 2. v. 17. 1. 3. v. 7.* &c: nec unquam defuisset, nisi misericordia Dei stimulo & æternitati mortis (quod omnis peccati originalis & actualis stipendium est *Rom. 5. v. 12. 6. v. ult. 6. 8. v. 13.*) benedictum semen opposuisset. Hinc & pœna seductoris (Diaboli) & seminis ejus, quam adumbrat status serpentis corporei, *mutatus & deformatus. Gen. 3. v. 14. 15*

§. 7. *Ortum* ex lapsu primorum parentum vel originale est vel actual-
 le peccatum. ORIGINALIS dicitur, quod & initium habet in homine
 sub, cum, ab ortu ejusdem, & omnium actuum vitiosorum principium,
 & scaturigo est. In sacris appellatur בְּעוֹרֵי נֶפֶשׁ Ps. 51. v. 7. Gen. 8.
 v. 21. caro de carne Job. 3. v. 6. ἀμαρτία ἐνοικήσα, κακὸν ἀδελφαίμενον
 Rom. 7. v. 17, 21. caro Gal. 1. v. 14. Πρωτόγονος Jac. 1. ESSE tale peccatum,
 hoc est 1. derivatam esse ex primo homine in universum genus huma-
 num labem vitiosam cum reatu & morte, probatur ex Rom. 5. v. 12. ubi
 (1) principium à quo, unus homo, non exclusâ muliere (2) Terminus *ad*
quem mundus, supponens pro toto genere humano (3.) ipsum *derivatum*
à μαρτία & illâ mediante Πάσις, transiens in omnes, (4.) Ratio;
 eò quod omnes peccarunt (declinarunt) sub corruptione naturæ in-
 omnes propagatâ (5) modus propagandi indicatur verbo *intravit*, expli-
 catur sntem Gen. 1. v. 3. adde 1. Cor. 15. v. 22, 49, 50. 11. Propagari malum
 hoc immediatè in singulos, ex parentibus per generationem carnalem,
 demonstratur ex Ps. 51. v. 7. In Davide enim & cœteris hominibus una &
 eadem generationis ratio, non diversa concipi potest. Hinc notæ seqq.
 1. Principium hujus sunt pater & mater, ille implicite, hæc explicitè po-
 sita 2. per נִלְדָּתִי (nasci factus sum) significatur ipse gignendi actus
 conf. Ps. 29. v. 9. Jcf. 66. v. 2. Sicut per נִלְדָּתִי (incalescendo me fo-
 vit) actus concipiendi, vid. Gen. 30. v. 38 39. 3. Particula בְּ refert נֶפֶשׁ
 & בָּרָא peccatum & iniquitatem, non tantum ad generantem & concipi-
 entem, sed & maximè ad ipsam geniti & concepti massam, adeoq; ad
 totum generationis actum conf. Gen. 30. v. 41. itaq; 4. sensus hic est: Ego
 genitus & conceptus, in & cum peccato genitus & conceptus sum. Et
 hoc est generari בְּצַלְמֵי אֱלֹהִים Gen. 1. v. 3. quemadmodum ex opposito in
 & cum imagine Dei creatus homo dicitur, v. 1. conf. 6. 1. v. 26, 27. Proinde
 in semen ipsū tam viri quàm foeminae, ex quo homo constat, corruptum
 & infectum esse peccato, & hoc per illud in foetum transferri, ejusq; pro-
 prium naturâ fieri, constat ex Job. 3. v. 6. Eph. 2. v. 3. collatis cum Job. 1.
 v. 13. Job. 14. v. 4. Quodenim caro sumus & sic filij iræ & per consequens
 non filij Dei, indè est, quod ex sanguinibus, ex carne nati sumus, hoc est
 ex falsâ corruptâ & immundâ, adeoq; tali, quæ naturâ est sub irâ.

§. 8. Ex dictis patet descriptio peccati originalis, cujus *subjectum* est
 non tantum quisvis homo, secundum communem naturæ cursum con-
 ceptus & natus Rom. 5. v. 12. (unus itaq; & solus excipitur Christus Ebr. 4.

v. 15.

v. 15. c. 7. v. 26 Job 2. v. 46. cujus conceptio miraculosa Matth. 1. Luc. 1. non Maria) sed & totus homo ejusq; corpus & anima cum potentiis interioribus & exterioribus Rom. 7. v. 18, 24. *Forma* consistit in carentiâ justitiæ & sanctitatis originalis, cum quâ conjuncta est inclinatio vitiosa, & sic materiale ejus Concupiscentia dicitur, quæ nullibi otiosa.

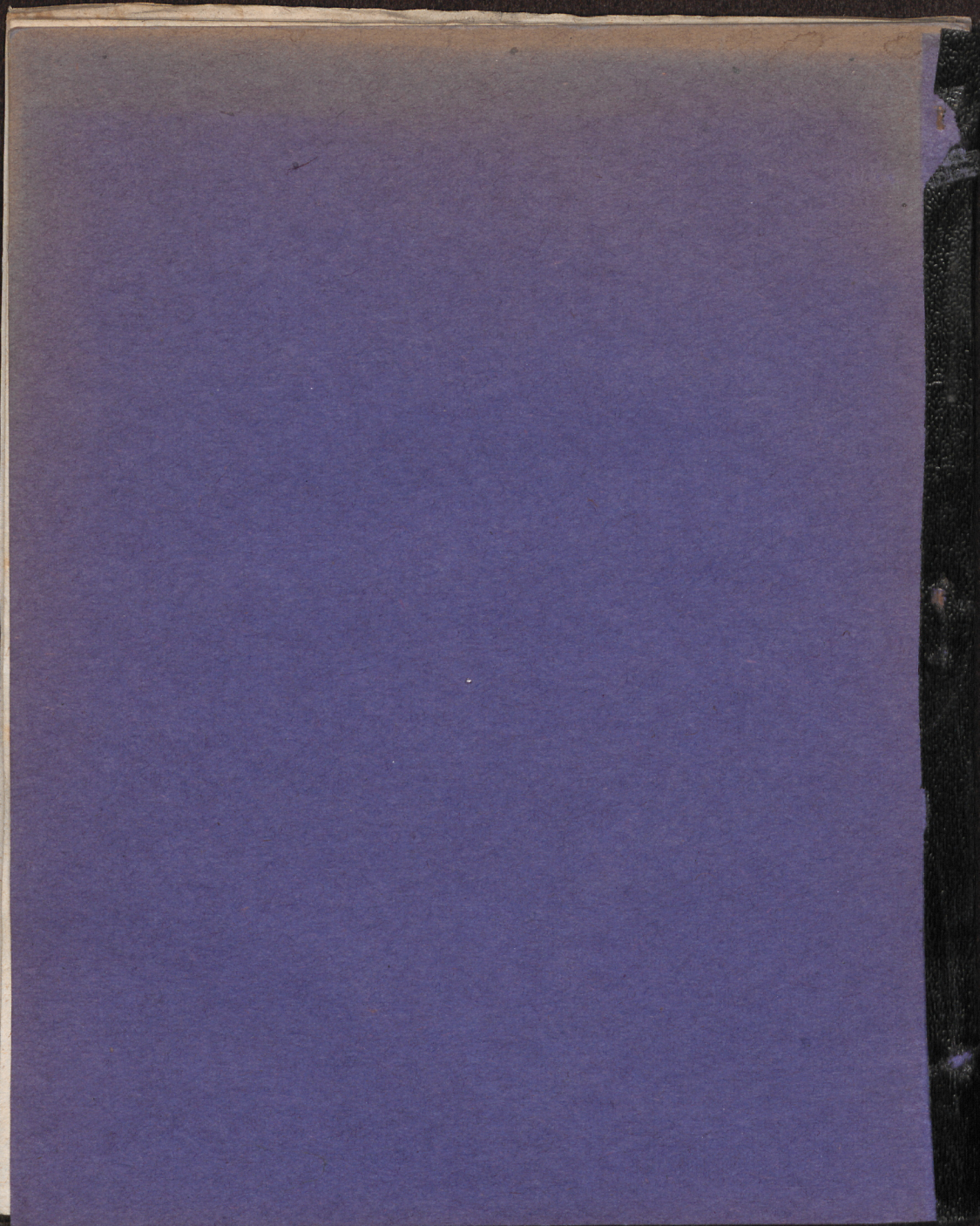
§. 9. Certamen hic est I. de existentia peccati originis, quam evictam vide §. 7. Obiicit; filium non portaturum iniquitatem patris Ezech. 18. v. 20. &c. nō portat, nisi ipse sit confors factus vitij originis (de quo tamen h. l. sermo non est) inputatione & derivatione simul, quæ proprium filij id facit Jac. 1. v. 14. II. De Natura peccati; ubi *Affertio* I. *contra errantes in excessu* Peccatum non est ipsa hominis corrupti substantia vel pars ejus essentialis, sed discrimen manet inter hanc & illud, tanquā inter opus Dei & opus Diaboli Gen 1. 1. Job. 3. v. 8. Probatur 1. ex Rom 7. v. 17, 18, 20, 21, 22. ubi distinguit Apostolus diversa in se actionū principia, carnem & mentem interiorem 2. ab imagine Dei concreatâ (vid. Diss. 4.) & hujus privatio peccatum est, 3. à summis Dei operibus, quæ habent pro termino ad quem, proq; objecto formando, conservando, assumpto; redimendo, sanctificando, resuscitando, glorificando, non peccatum originis, sed lapsi hominis substantiam. Obiicitur I. Scripturam uti vocabulis substantialibus, ut sunt caro, vetus homo, σῶμα & notatur his substantia hominis, sed corrupta, & sic in concreto, ad designandam mali inhaerentiam, congeriem, peccandi consuetudinem &c. ipsa corruptio principaliter ejusq; principium infertur. II. *Affertio contra errantes in defectu*. Peccatum originis non est duntaxat reatus & debitum ex alienâ (Adami) culpâ, nec levis aliquis aut externus solum nœvus & macula, sed profunda naturæ & omnium virium corporis & animæ interiorum & exteriorum depravatio Rom. 7. v. 18, 24, Et hinc rectè comparatur cum leprâ corporali. Sed has controversias fusius tractatas vide in F. C.

§. 10. Certamen III. est de Concupiscentiâ & *Q. I. an sit & ipse peccatum?* Aff. Ratio quia pugnat cum lege Dei, & ab hac damnatur omnis inclinatio prava & sic ea etiam ad quam non accedit consensus, Exod. 20. Deut. 5. Rom. 7. c. 13. Nec obstat 1. peccatum demum à concupiscentiâ gigni Jac. 1. & significatur h. l. per peccatum ipse actualis motus, inordinatus. 2. *an detur in renatis salū propensio, qua verè sit peccatum?* Aff. ex Rom. 7. ubi notandum Paulum in hoc capite (de quo quæri solet) agere de.

de se ut renato. Obiicitur. Peccatum tolli per Baptismum. & distinguendo inter materiale (radicem) peccati, quæ manet, & formale idq; iterum vel antecedens (deformitatem ipsam) vel consequens (reatum) illa tegitur imputatione justitiæ Christi. hic aufertur. Undè nihil damnationis in credentibus, in hac etiam vitâ *Rom. 8 v. 1.*

S. 11. Ex Originali peccato derivantur ACTUALIA omnia, quæ dices fructus arboris malæ ex *Matth. 7. v. 18. Luc. 6. v. 43. 44.* opera carnis *Gal. 5. v. 19.* &c: Suntq; cogitata, concupita, dicta, facta omnia, cū lege Dei pugnantiâ, in omitendo, committendo, nec tantum in exterioribus sed maximè interioribus cordis motibus versantia *Matth. 5. c. 15. v. 19.* Subjectum idem hic est quod originalis labis, & sic etiam infantes (teste scripturâ *Gen. 6. v. 5.* & experienciâ) sed citrà rationis plenum usum.

S. 12. Dividitur peccatum actuale I. in regnans & non regnans. Illud irrogenitorum & eorum simul est, qui excusso Spiritu S. à lucâ desistunt. Hoc regenitorum, qui de admissis perpetuo dolent, occulta deprecantur & carni per Spiritum Christi renitentur. Utrumq; sua natura mortale est. Posterius tamen personæ per fidem justificatæ, & nunquam non recumbenti in merito Christi, eoq; peccatis resistenti, reatum non affert & hoc respectu veniale dici potest. *Rom. 7. c. 8. Ps. 19. 11.* in proprium & communicatione contractum *1. Tim. 5. v. 22. Eph. 5. v. 7. Rom. 1. v. 32. 2. Cor. 6. v. 14.* &c. quod variè fieri potest. Et hinc participatio etiam ratione pœnæ *Matth. 23. v. 35.* Est enim ut inter pios sic impios quoq; communio. Illi, in remissibile & irremissibile *Matth. 12. v. 31. 32. Marc. 3. v. 29.* ubi in specie ad remissibilia refertur peccatum, quo blasphematur *filius hominis*, sicut v. g. factum à Judæis in passione Christi, quorum plurimi procul dubio conversi sunt *Act. 2.* Irremissibile dicitur *Peccatum in Spiritum S.* estq; malitiosa contrà conscientiam & finalis blasphematio operationis Spiritus S. in quo ceu digito Dei terminatur & perficitur ultimò omnis & patris & filij actio. Et hinc vocatur Irremissibile, eò quod termino salutiferæ operationis divinæ finaliter rejecto, impugnato, blasphemato, nihil relinquitur, quo remissio peccati hujus impetrari possit. *Remedium* tum peccato omni, tum mortis oppositum, sufficiens, est Dominus justitia & vita nostra. In hoc applicando versatur operatio Spiritus S. & absolvitur Regeneratione, Renovatione, novissima Immutatione. *1. Cor. 15.* Illâ & istâ reatus peccati tollitur, & caro, mortificatis subindè operibus & concupiscentiis magis magisq; infirmatur. Hâc totum quod peccati & mortis est, radicatus aboletur, his qui sunt in Christo Jesu.

v. 15. c. 7. v. 26 *Joh. 2. v. 46.* cujus conceptio miraculosa M
non Maria) sed & totus homo ejusq; corpus & anima c
interioribus & exterioribus *Rom. 7. v. 18, 24.* Forma consistit
justitiae & sanctitatis originalis, cum qua conjuncta est
tiosa, & sic materiale ejus Concupiscentia dicitur, quae null

§. 9. Certamen hic est I. de existencia peccati originis, q
vide §. 7. Obiicit; filium non portaturum iniquitatem pa
v. 20. R. nō portat, nisi ipse sit consors factus vitij originis. li
men h. l. sermo non est) imputatione & derivatione simul, q
filij id facit *Jac. 1. v. 14.* II. De Natura peccati; ubi
errantes in excessu Peccatum non est ipsa hominis corru
tia vel pars ejus essentialis, sed discrimen manet inter hanc &
inter opus Dei & opus Diaboli *Gen. 1. 1. Joh. 3. v. 8.* Probatur 1.
18, 20, 21, 22. ubi distinguit Apostolus diversa in se actionū p
nem & mentem interiorem 2. ab imagine Dei concreata
& hujus privatio peccatum est. 3. à summis Dei operibus
pro termino ad quem, proq; objecto formando, conservan
redimendo, sanctificando, resuscitando, glorificando, non
ginis, sed lapsi hominis substantiam. Obijcitur I. Scriptu
bulis substantialibus, ut sunt caro, vetus homo, *τῆμα*
substantia hominis, sed corrupta, & sic in concreto, ad
mali inhaerentiam, congeriem, peccandi consuetudinem
quo principaliter ejusq; principium infertur. II. *Assertio*
res in defectu. Peccatum originis non est duntaxat reat
ex aliena (Adami) culpa, nec levis aliquis aut externus
& macula, sed profunda naturae & omnium virium corpi
interiorum & exteriorum depravatio *Rom. 7. v. 18, 24.* Et hi
paratur cum lepra corporali. Sed has controversias fusius
de in F. C.

§. 10. Certamen III. est de Concupiscentia & Q. I. *an*
catum? Aff. Ratio quia pugnat cum lege Dei, & ab hac dat
inclinatio prava & sic ea etiam ad quam non accedit conse
Deus. 5. Rom. 7. c. 13. Nec obstat I. peccatum demum à ce
gigni *Jac. 1.* & significatur h. l. per peccatum ipse actualis
natus. 2. *an detur in renati talis propensio, quae verè sit pecc*
Rom. 7. ubi notandum Paulum in hoc capite (de quo qua

